

acod
onderwijs

GEPENSIONEERDEN

Jaargang 43
Nr 8
oktober 2016

erkenningsnr.
P 003045

Maandblad (verschijnt niet in
juli en augustus)
V.U.: F.van der Graaf
Bagattenstraat 158 - 9000 Gent
Postkantoor van afgifte: Gent I
Stapelplein 75 - 9000 Gent

**c
o
n
t
a
c
t**

PB-PP | B-12495
BELGIE(N) - BELGIQUE

**ACOD-ONDERWIJS ONDERAFDELING
GEPENSIONEERDEN**

Tel.: 09/269.93.40

Fax: 09/269.93.44

Secretariaat: Bagattenstraat 158 - 9000 Gent

Mededelingenblad CONTACT

Jaargang 43 nr.8 oktober 2016

*****

Vanaf nu is het Contactblad ook te lezen op de website van
ACOD Onderwijs: www.acodonderwijs.be/publicaties-2

Genoteerd:

Mijmeringen in de nazomer 2016.

Paul De Grauwe beklagt er zich over dat er na de zomervakantie zo veel materiaal is om een column te schrijven, dat de moed hem in de schoenen zinkt. Hij is niet alleen...

1. Een verhaal van creatieve, toekomstvolle en goed betaalde maar veeleisende jobs. Een grote groep voor wie de vereiste competenties te hoog gegrepen zijn, een verhaal over preciaire en "laag gevaloriseerde" jobs. Tenslotte, een verhaal van een groep -zowel jongeren maar vooral ook ouderen- die niet meer mee kunnen en aan de zijlijn wachten

op zogenaamde "kutjobs". **De wet van de creatieve destructie**

Hoe efficiënt is de VDAB in activering van oudere werklozen? Fons Leroy is sinds 2005 de afgevaardigd bestuurder van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding.

In het ochtendnieuws van 9/9/2016 meldt hij in een interview "dat hij ervoor zal zorgen dat werkloze 55-plussers vanaf nu automatisch via het internet in kennis zullen gesteld worden van de vacatures die aan hun competenties tegemoet komen. De competenties zijn aanwezig maar de bedrijven contacteren de betrokken werklozen niet: het is nu de gewoonte geworden dat men boven de 55 jaar niet meer aanwerft"...

Er is de sluiting van **Caterpillar** in Charleroi: een gegeven dat voor de werknemers iets weg heeft van een Griekse tragedie. Het staat in de sterren geschreven dat dergelijke drama's gebeuren en zelfs onvermijdelijk zijn in een geglobaliseerde maatschappij in evolutie.

De afbraak van **de industriële tewerkstelling** zet zich al vijftig jaren door.

In 1970 werkte 40 procent van de Belgische actieve bevolking in de industrie.

Vandaag is dat nog nauwelijks 17 procent en het gaat verder naar beneden naarmate de technische ontwikkeling, de mechanisering en de robotisering voortschrijdt. Machines raken niet vermoeid, ze protesteren of staken niet, ze werken continu de 24 uren rond, tot op het moment dat ze

boekhoudkundig afgeschreven en vervangen worden door meer gesofistikeerde opvolgers. Het merkwaardige is dat we gedurende die hele periode de daling van de industriële tewerkstelling meer dan gecompenseerd hebben door een stijging van de **tewerkstelling in de dienstensector**, met het gevolg dat de globale tewerkstelling is gegroeid. Bij het eveneens verrassende massaontslag binnen de verzekeringssector **AXA** maar ook sedert enige tijd in de **Italiaanse bankensector** waar een nieuwe bankencrisis dreigt, zijn het vooral de vingerafdrukken van de robotisering die in die sectoren achterblijven. Conjunctureel is de lage winstmarge door **de lage rentepolitiek van de Europese Centrale Bank** de drijfveer voor de ontslagen.

Wie echter goed toekijkt, komt tot de conclusie dat de ontslagen op termijn onvermijdelijk waren omwille van ...de robots.

De "robots" zijn geen Frankenstein-achtige wezens die diegenen door wie ze geschapen zijn in algehele socio-economische ellende komen storten. Neen, er is wel degelijk een evolutie waarbij de machine na delen van de fabrieksvloer, nu ook kantoorruimte inpalmt en probleemloos voor een hogere productiviteit zorgt. Maar, repetitieve-, weinig probleemoplossend vermogen- en weinig flexibiliteit vergende banen (ongeschoolde- en weinig flexibele banen) gaan eruit.

Dat hoeft niet per se tot een algehele diepe crisis te leiden. Dat blijkt ook uit de cijfers van de arbeidsmarkt die ondanks de grote klappen van de voorbije dagen redelijk

rustig blijven. De machine- en de gerobotiseerde arbeid kan banen, welvaart en groei genereren.

Een verzwegen kanttekening daarbij is echter dat het **niet om hetzelfde type banen gaat**. Het onhebbelijke nevenverschijnsel vandaag is dat de cijfers van de arbeidsmarkt verzwijgen dat $1/3^{\text{de}}$ van die nieuwe banen **tijdelijk** is, $1/3^{\text{de}}$ **deeltijds** is, en slechts $1/3^{\text{de}}$ **contractueel**. De weg naar zo genoemde "**kutbanen**" zoals destijds in Duitsland (met Schröder) is helemaal niet veraf meer.

Een toekomstige arbeidsmarkt dient zich aan in drie stromen:

- bovenaan de gelukzakken met een creatieve, toekomstvolle maar veeleisende job,
- tussenin een grote groep voor wie de vereiste competenties te hoog gegrepen zijn en die zich tevreden moeten stellen met preciaire en "laag gevaloriseerde" jobs, en tenslotte
- een groep -zowel jongeren maar vooral ook ouderen- die niet meer meekunnen.

De statistieken laten het niet zien, maar de digitalisering maakt wel degelijk slachtoffers.

Biedt arbeidsherverdeling soelaas?

Laten we hopen van wel, maar sta mij toe dat we tot op vandaag in de EU nog maar weinig beloftevolle antwoorden daaromtrent gelezen hebben. Het tegendeel is waar tegen 2030, werken tot 67 jaar wordt voorop gesteld, door $2/3^{\text{den}}$ van de parlementairen die op 55 jaar met pensioen mogen gaan en het resterende $1/3^{\text{de}}$ dat weliswaar op 63 jaar mag

gaan... en tenslotte ook tot 67 jaar toen hevig protest tot in het parlement weerklonk. Wat die sluitingen aantonen is dat de economische verandering gedreven wordt door "**de wet van de creatieve destructie**". Om iets nieuws te creëren moet het oude afgebroken worden. Zij die zich tegen die wet verzetten, doen het ten koste van toekomstige welvaart, ...

Om tot een oplossing te komen zal meestal syndicale actie gevoerd moeten worden: **de geschiedenis wijst uit dat geen enkele verworvenheid tot stand is gekomen zonder sociale strijd.**

2. De manier waarop we risico's inschatten.

Prof. Paul De Grauwe constateert soms **emotionele overreactie**. In 2015 stierven 150 mensen door terreurdagen in West-Europa. Dat zijn er zeker 150 teveel. In hetzelfde jaar kwamen 17000 mensen om het leven op de West-Europese wegen. Toch is de subjectieve perceptie van de risico's bij veel mensen nu exponentieel omgekeerd evenredig en zijn ze meer bevreesd voor de terreur die uitgaat van moslimfundamentalisten dan voor die op onze wegen. De politiek met de NV-A op kop draagt zijn steentje bij door "aan de terreur de oorlog te verklaren" en lanceert op zijn familiedag van 10 september voorstellen om **van terreur "verdachte" individuen**, zonder enig bewijs "preventief op te sluiten", door het leger op straat te sturen, de grondwet en de rechterlijke macht aan de kant te

zetten en de noodtoestand -zij het tijdelijk- uit te roepen: Erdogan achterna.

Maar geen van de politici die eraan denkt om het leger in te schakelen om te beletten dat snelheidsduivels duizenden mensen jaarlijks de dood in jagen of alcoholici preventief in de gevangenis te stoppen... "voor het geval ze de wagen zouden instappen". Mensen laten zich veelal leiden door emoties, ook in de manier waarop ze risico's inschatten. Het is de taak van de media en ook van de politiek om objectief te informeren en niet de emoties uit te vergroten. **En hier wringt het schoentje.**

3. De gezondmaking van de overheidsfinanciën: door een taxshift.

In het regeerakkoord staat een tekst waarmee de coalitie alle kanten uit kan. "De regering zal de uitgaven beheersen en een parafiscale en fiscale verschuiving (taxshift) doorvoeren om een voldoende omvangrijke lastenverlaging te kunnen financieren, waarbij de belastingdruk op arbeid, bestaande uit fiscale en parafiscale lasten, aanzienlijk wordt verminderd, rekening gehouden met de nationale en internationale aanbevelingen ter zake." Einde citaat.

De resultaten spreken voor zichzelf: het wordt reeds twee jaren duidelijk wie grotendeels het gelag betaalt: zij die hun inkomsten halen uit arbeid of een uitkering zoals de gepensioneerden.

"We hebben woord gehouden ook over de taks shift, de veelbesproken verschuiving van de belastingen op arbeid naar consumptie (BTW), vervuiling en vermogen", zei premier Michel. Het laatste zal uit de boot vallen.

De inventaris:

- De **werkgeversbijdrage RSZ** daalt van 33 naar 25 procent om de competitiviteit te verhogen.

- De **werknemers met een laag inkomen** krijgen 100 euro netto per maand meer.

De belastingsschijf van 30% bedrijfsvoorheffing op lonen gaat eruit. (nadelig voor de lage lonen die onder die schijf vallen, want voor hen verandert er helemaal niets en wordt de "loonkloof" nog groter.)

- De **BTW op elektriciteit en gas** gaan van 6 naar 21 procent.

- **Diesel, alcohol, tabak en ongezonde voeding** worden duurder.

- De **speculatietaks** voor wie zijn aandelen binnen de zes maanden verkoopt. (6 maanden en 1 dag: 0%)

- **Roerende voorheffing** (op aandelen en obligaties) stijgt van 25 naar 27 procent.

- **Loopbaanverlenging** tot 67 jaar, en verlaging van de overheidspensioenen

- **Terugschroeven** van de brugpensioenen.

- **2de pijler bij pensioenen en groepsverzekeringen** kunnen slechts na de leeftijd van 63 j. opgevraagd worden.

- **Degressiviteit in tijd en uitkeringen bij werkloosheid.**

- **Langdurige zieken** worden na 2 maanden aangemaand om weer aan het werk te gaan.
- **Indexsprong voor lonen en uitkeringen,**
- **Geen indexering** van de huurprijzen en goederen.
- Verdubbeling van de bijdrage voor **de zorgverzekering.**
- Het optrekken van de **maximumfactuur** in het onderwijs.
- Verhoging van de **tarieven van De Lijn.**
- Invoering van **flexi-jobs** in de horeca, nachtarbeid in de e-commerce.
- Herzien van **de wet op de 38-urenweek:** het totaal aantal gewerkte uren per jaar zou hetzelfde blijven. Ook komt er een boven- en ondergrens per week. Je zou bijvoorbeeld niet meer dan 45 uur per week moeten presteren.
- **Langere wachttijd voor de inschakelinguitkering** voor jongeren zonder diploma.
- **Verhoging inschrijvingsgeld hoger onderwijs, volwassenenonderwijs en deeltijds kunstonderwijs.**

Een reactie uit de academische wereld:

"Al met al heeft de regering Michel een erg beperkte verschuiving van de belastingen doorgevoerd, vindt expert **Wim Moesen** van de KU Leuven : "De regering heeft een schuchtere stap gezet, maar een tweede ingreep is noodzakelijk. **Een fundamentele hervorming blijft vooralsnog uit: wat de belasting op vermogen betreft, schiet de tax shift ernstig tekort."** Het is dus een keuze die veel verder gaat dan een verschuiving van

belastingen: de koopkracht gaat er gevoelig op achteruit."

Tussen 8 en 14 oktober 2015 is men in Villa Politica getuige van **een heksenketel in het parlement.**

Ten gevolge van een resem foute begrotingcijfers en het ongemoeid laten van een bijdrage van de grote vermogens, of een bijdrage vanwege de winst uit vermogen, **was het Patrick Dewael die als liberale fractieleider** het nodig achtte om de premier in persoon te corrigeren, door een vlucht vooruit, niet met cijfers, maar met een totaal irrelevant betoog waaruit vooral zijn **liberale en viscerale afkeer** bleek ten aanzien van alles wat socialisme is: "Een regering zonder socialisten gaat het kapitaal niet hoger belasten. Wij zijn geen masochisten. Nieuwe vermogensbelastingen staan niet in mijn programma. En wij gaan ook niet de wensen van de sp.a en van groen uitvoeren. "

Enkele reacties:

De meeste economen zijn het er over eens dat je niet de roerende voorheffing moet optrekken (nu 27 procent als forfaitair bedrag op opbrengsten van aandelen hoe omvangrijk ook), maar wel degelijk alle inkomsten uit vermogen progressief moet belasten (stijgend zoals de belastingen op arbeid gaande tot 50 procent) .

Centrumrechts speelt een gevaarlijk spel: zij tast de koopkracht aan en dat is zeer slecht voor de economie

“ Allemaal gaan ze op jaarbasis erop achteruit. Het is eens te meer duidelijk dat de regering de gewone man treft. Iedereen verliest na één jaar centrumrechts: zowel wie werkt als wie niet werkt”, besluit Marc Leemans, ACV-voorzitter.

Voor de indexsprong snijdt diep, daarenboven is er een opeenstapeling van prijsverhogingen door uiteenlopende regeringsbeslissingen.

De federale regering hamert voortdurend op de 100 euro beperkte winst voor de laagste en de middeninkomens via hun taxshift.

4. Na het zomerreces moet de regering haar geloofwaardigheid bewijzen. Er heerst voor de zoveelste keer chaos over de vele nota's van Johan Van Overtveldt.

Er blijft veel onduidelijkheid rond de plannen voor de verlaging van de vennootschapsbelasting van 33,99 naar 20 procent. Hierbij gaat hij in op het advies van EU en commissaris van mededinging Margrethe Vestager. Van Overtveldt maakt zich sterk dat hij de helft van de kostprijs kan opvangen door de notionele intrestaftrek af te schaffen.

De eerste taxshift was de verschuiving van de belastingen op arbeid naar consumptie, milieuvervuiling en vermogen.

De tweede taxshift zou gefinancierd worden door de roerende voorheffing (belasting op aandelen en obligaties)

op te trekken van 27 naar 30 procent en er wordt gedacht aan een meerwaardebelasting op aandelen voor wie zijn bedrijf verkoopt. (Bijvoorbeeld de Coucketaks)

Of dat zal volstaan is twijfelachtig!

De ene dag krijg je een nota waaruit een maatregel is geschrapt, de andere dag blijkt hij weer op tafel te liggen, want de coalitiepartner CD&V heeft twijfels omtrent de exactheid van de cijfers.

- **De ingreep zal vermoedelijk 7 miljard kosten.**

De vennootschapsbelasting verlagen tot 20% om de concurrentiepositie van ons land te verhogen is een goede zaak, schrijft Ewald Pironet in Knack. Het gemiddelde tarief in de Europese Unie bedraagt 22,8 procent en België wordt dan een middenmotor.

Het officiële tarief van de vennootschapsbelasting bedraagt vandaag in België **33,99 procent**. Maar omdat er heel wat aftrekmogelijkheden bestaan, betalen de bedrijven **gemiddeld 26 procent**, wat op zijn minst **een misleidend cijfer** is. De multinationals betalen minder dan twintig procent ... of zelfs helemaal niets!

Luc Cortebeek (AVC) berekende destijds dat zij gemiddeld **amper 14% betaalden**. Uit die hoek mag Van Overtveldt dan ook veel verzet verwachten en het is uitkijken wat er uiteindelijk van zal terechtkomen.

Daarentegen betalen De KMO's het volle pond van 33,99%, want ze zijn geen multinational en de omstreden notionele intrestaftrek (regering Verhofstadt) is alleen van toepassing voor de multinationale ondernemingen. De

notionele intrestaftrek creëerde sinds zijn invoering in 2006 slechts 20.577 extra banen in de Belgische filialen. Dat leert een onderzoek van de KU Leuven.

Bovendien staan de **KMO's** in voor meer dan de 2/3^{den} van de werkgelegenheid in ons land:

- kleine ondernemingen (minder dan 50 medewerkers) zijn goed voor 52,8 procent van de jobs.

- de middelgrote (51 tot 249 medewerkers) staan in voor 16,1 procent van de tewerkstelling.

In totaal: 68,90%

De multinationals staan in voor hooguit 10 % van de werkgelegenheid.

De werkgelegenheid in de "institutionele sector van de overheid" bedraagt in België 18,5 procent van de totale werkgelegenheid en is daarmee hoger dan het gemiddelde van zeventien OESO-lidstaten met een vergelijkbare economische ontwikkeling (17,4 pct).

Maar uit een studie van het Planbureau blijkt dan weer dat het gemiddeld loon lager dan in de OESO lidstaten .

Al die aftrekposten maken ons fiscaal systeem veel te ingewikkeld, maar **zéker onrechtvaardig**, als men naar de werkgelegenheid kijkt die de multinationale ondernemingen in België slechts creëren.

Een gelijkaardige vereenvoudiging dringt zich ook in de personenbelasting op. Waarop wacht de regering?

- Daarbij mogen we niet vergeten dat we van Europa elk jaar ook nog onze begroting met 0,6 % van het Bruto Binnenlands Product (bbp) moeten verbeteren, ten einde een structureel (blijvend) **begrotingsevenwicht te bereiken tegen 2019**. Dit wil zeggen dat de regering Michel dit jaar 1,3 miljard euro moet vinden, in 2017 zelfs 2,4 miljard euro, in 2018 nog eens 2,4 miljard euro, en tenslotte tegen 2019 nog eens 2,9 miljard euro.

Op termijn: 9 miljard.

Als we dat realiseren, komen we in 2019 uit op een verdedigbaar tekort van 1,6 %.

Dit tekort is volgens Prof. Moesen, (KUL) verdedigbaar, want het komt overeen met wat **de overheid jaarlijks investeert bijvoorbeeld in onze infrastructuur.**

Het hanteren van de gouden financieringsregel, waarbij de lopende uitgaven in evenwicht zijn en er een tekort mag zijn voor investeringen, zou getuigen van budgettaire discipline en van een verantwoord investeringsbeleid.

Misschien een suggestie voor de overkapping van de Antwerpse ring en het ruimtelijk en institutioneel verminkte Brussel en zijn tunnels te herstellen.

Voor Brussel en Antwerpen alleen is zulks niet langer vol te houden. Heel wat Belgen willen het anders: zij willen het wel samen "anders" doen. Velen voelen zich meer verbonden met de Waalse arbeiders van Caterpillar, AXA, P&V, ING en Douwe Egberts dan met de NV-A en de Vlaamse nationalistes.

Wat als, Volvo, Arcelor Mittal, Anheuser-Busch Inbev, Pepsico, gelijkaardige plannen uit de kast halen ?

5. Het vakantiegevoel wordt met een paar cijfers meteen weggeveegd.

Niets is gemakkelijker dan een begroting te doen kloppen door de inkomsten te overschatten.

Sedert oktober 2015 lijdt onze minister van Financiën Van Overtveldt (N-VA) blijkbaar aan dyscalculie (een leerstoornis op het gebied van rekenen)

De begrotingsbesprekingen starten voor hem in mineur. In plaats van de meerinkomsten die de regering had begroot, haalde de fiscus net honderden miljoenen minder binnen.

Het federaal tekort is 4,2 miljard ipv 2,4 miljard

Dat de opdracht 8 tot 9 miljard euro besparen tegen 2019 loodzwaar is, staat buiten kijf.

De deadline voor de lopende begrotingsopmaak ligt half oktober en het is een gegeven dat **de minister en zijn administratie sedert zijn aantreden de begrotingsfouten aan elkaar rijgen**.

Een correcte minister die ziet dat de ontvangsten bij elke begrotingscontrole lager uitvallen, moet ze bij de volgende controle niet **nog eens overschatten**. Het ergste is bovendien dat hij met zijn blunder helemaal geen rekening houdt. Uit de recente tabellen van de studiedienst van de FOD Financiën blijkt dat het met de fiscale inkomsten de verkeerde kant opgaat.

Na een half jaar liggen de ontvangsten (BTW) **555 miljoen lager** dan in dezelfde periode vorig jaar.

Een stevige indicator dat de koopkracht en bijgevolg de consumptie daalt. Voor de bedrijven dreigt een overproductie.

Nochtans had de regering erop gerekend en ook in de begroting ingeschreven dat die net **3,2 miljard euro hoger zouden liggen.**

Nog enkele foute inschattingen:

ROERENDE VOORHEFFING: o.a. belastingen op kapitaal (in vgl. met 2015)

- Begroot: +684 miljoen
- Realiteit: -152 miljoen (in de kering: 836 miljoen)

VOORAFBETALINGEN: vennootschapsbelastingen

- Begroot: +728 miljoen
- Realiteit: -270 miljoen (in de kering: 998 miljoen)

De financiering van de hervorming van de vennootschapsbelasting blijft voorlopig een **"miljardenmysterie"**.

6. Een ander miljardenmysterie: de opeenvolgende staatshervormingen die België op kosten jagen.

Nieuw onderzoek bevestigt wat velen vermoeden, maar niemand durft te zeggen. Er is een aantoonbare correlatie tussen het hoge "overheidsbeslag" en de federalisering van het land.

Bewijs voor die correlatie wordt geleverd door Rik Daems, Vlaams volksvertegenwoordiger namens Open Vld. Daems

onderzocht, in het kader van een opleiding aan de KU Leuven. Is er een verband tussen de moeilijk te temmen overheidsuitgaven in dit land en de voortschrijdende federalisering? Het antwoord is ja. In een notendop zijn bevindingen:

Daems onderzocht hoe de overheidsuitgaven almaar toenemen tussen 1990 en 2014.

Het "overheidsbeslag"(*) gaat in die tijdspanne met drie knikjes omhoog:

- 1990-1993, na de staatshervorming die onder meer zeggenschap over onderwijs naar de gemeenschappen verschuift.

- nog helderder in 2001-2003, na de Lambermont-staatshervorming.

- de laatste (en grootste) knik komt er na 2008, wanneer de financieel-economische crisis de sociale uitgaven in de lucht jaagt.

- **Het begrip "overheidsbeslag" staat voor de verhouding tussen het Bruto Binnenlands Product (bbp) en de overheidsuitgaven.*

- *Bbp: de marktwaarde van alle goederen en diensten die er op één jaar tijd worden geproduceerd in een land of een regio, export inbegrepen. Het is een veel gebruikte maatstaf voor de welvaartscreatie.*

- *Overheidsuitgaven: totale uitgaven voor infrastructuur, onderhoud en lonen van bvb. justitie, Buitenlandse zaken, defensie, pensioenen, gezondheidszorg, werkloosheid*

*,onderwijs, sociaal beleid, kinderbijslag, openbare werken
e.a.*

Daarmee heeft Rik Daems een intrigerende Belgische variant ontdekt op een bestaande economische wet: de hypothese van Peacock & Wiseman. Die stelt dat bij grote maatschappelijke schokken - crisis, oorlog bijvoorbeeld- de overheidsuitgaven flink toenemen, terwijl ze naderhand niet weer zakken naar het oorspronkelijke niveau.

In ons land hebben blijkbaar ook staatshervormingen zo een trapsgewijs effect.

Zonder te technisch te worden, ligt het voor de hand, dat naarmate men een gedeelte van de Federale bevoegdheden of het "federaal landelijk bestuur" met een Kamer en Senaat (met in totaal 210 federale parlementsleden) overhevelt naar de Gemeenschappen en de Gewesten het "overheidsbeslag" stijgt. Eén administratie wordt vervangen door drie administraties op gewestelijk niveau én drie administraties op gemeenschapsniveau: 3 gewesten + 3 gemeenschappen = 5 deelstaatparlementen, want de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest worden bestuurd door eenzelfde regering en parlement (evenwel met in totaal 267 parlementsleden, waarvan er 50 weliswaar ook in de Senaat zetelen). Aldus komt men in totaal tot 6 besturen (5 regionaal en 1 federaal) met 58 ministers, 9 parlementen, 8 regeringen en 427 volksvertegenwoordigers (nl. $210 + (267 - 50) = 427$)

"Hoewel de gemeenschappen en de gewesten het leeuwendeel van het overheidsbudget consumeren, is de totale overheid (en de overheidsschuld) niet zuiniger geworden", schreef Prof. Koen Schoors. (UGent) "Als we ooit een begroting in evenwicht willen bereiken, zullen dus ook de gemeenschappen en gewesten een bijkomende duit in het zakje moeten doen."

Maar er zit nog meer in het onderzoek van Daems. **"De totale overheidsuitgaven klimmen in België veel sneller dan de welvaart. Concreet gaat het, voor de periode 1990-2014, over een stijging in overheidsuitgaven met 210 procent. Ondanks een groei van het bruto binnenlands product (bbp) met 132 procent (stijging welvaart), evolueert de verhouding tussen beiden nl. het "overheidsbeslag" in de minder gunstige richting voor het land en het federaal niveau. Onderbelicht bleef tot dusver dat die stijging in zeer grote mate op het conto van de deelstaten te schrijven valt.**

Zulk uitgavenpatroon is alleen vol te houden bij de huidige lage rente. Schiet die rente weer omhoog zoals enkele decennia geleden, dan komt de federale staat meteen in ademnood."

Freddy D'havé, secretaris ACOD gepensioneerden onderwijs.

Antwoord- en inschrijvingsstrook

(te versturen naar D'havé - Vanhecke, Kikvorsstraat 23, 9000-Gent of per mail naar freddy.d.have@telenet.be of marlene.vanhecke@telenet.be)

Naam en voornaam : .....

adres : .....

.....

tel.: .....

1. Op woensdag 5 oktober 2016, herfst- en wintermodeshow in WZC Domino (€ 6 p.p.)

Aantal personen:.....

2. Op zaterdag, 15 oktober 2016, mossselfestijn in WZC Domino (€ 22 p.p.)

Aantal personen:.....

3. Op woensdag, 26 oktober 2016, muzikale namiddag met GUY NEVE in WZC Domino (€ 6 p.p.)

Aantal personen:.....

4. Op woensdag 9 november 2016: 'De Vakbond Vandaag' in ACOD (gratis)

Aantal personen:.....

5. Op donderdag 10 november 2016: lezing "Twee jonge Vlamingen in den Grooten Oorlog" door Herman Balthazar (gratis)

Aantal personen:.....

6. Op vrijdag 11 november: het jaarlijks buffet in restaurant Jour de Fête (€ 55 p.p.)

Aantal personen:.....

7. Op donderdag 15 december: tentoonstelling 'Voor God en Geld' (€ 7 p.p.)

Aantal personen:.....

8. Op woensdag 18 januari 2017, het jaarlijks Nieuwjaarsconcert (€ 15 p.p.)

Aantal personen:.....

Datum:..... Handtekening:.....

Alle betalingen op ons rekeningnummer S-Plus ACOD-Onderwijs GENT : 001-1173234-95 of Europese overschrijving IBAN: BE76 0011 1732 3495 - BIC: GEBABEB

Antwoord- en inschrijvingsstrook

diverse activiteiten tijdens de Gentse Seniorenweek à € 5 per activiteit p.p.

(te versturen naar D'havé - Vanhecke)

Alle betalingen op ons rekeningnummer S-Plus ACOD-Onderwijs GENT : 001-1173234-95 of Europese overschrijving IBAN: BE76 0011 1732 3495 - BIC: GEBABEBB

Naam en voornaam : .....

adres : .....

tel.: .....

1. ma.21 nov. Officiële opening en algemene vergadering (gratis)

Aantal personen:.....

2. ma. 21 nov. wandeling Westerbegraafplaats (€5 pp)

Aantal personen:.....

3. dinsdag 22 nov.: wandeling 'zeg mij wa dade eet en ik zeg eu wie dade zijt'(€5 pp)

Aantal personen:.....

4. dinsdag 22 november: seniorenbal (€5 pp)

Aantal personen:.....

5. woensdag 23 november: bezoek aan de Sint-Jacobskerk (€5 pp)

Aantal personen:.....

6. woensdag 23 november:wandeling 'Het tweede leven van ons religieus erfgoed'(€5 pp)

Aantal personen:.....

7. donderdag 24 november: rondleiding in MIAT Consumptie alom! (€5 pp)

Aantal personen:.....

8. donderdag 24 november:vertelling/rondleiding 'Geluk op het werk'(€5 pp)

Aantal personen:.....

9. vrijdag 25 november: concert Laura Lynn en Matthias Rens (€5 pp)

Aantal personen:.....

10. zaterdag 26 november: havenrondvaart met de Jacob Van Artevelde (€5 pp)

Aantal personen:.....

11. zondag 27 november: bezoek aan de moskee Tevhid Camii (€5 pp)

Aantal personen:.....

12. zondag 27 november: wandeling 'Gent Rood'(€5 pp)

Aantal personen:.....

Datum:..... Handtekening:.....

Bronnen:

DeMorgen dd. 11 december 2014: *Grote bedrijven en kmo's hebben elkaar meer nodig dan Lanoye denkt*, door Marc Ernst, zaakvoerder/directeur van BizInfo.

Knack dd. 3 februari 2016: *Het laatste woord: Confederalisme* door Robin Van de Walle.

DeMorgen dd. 18/3/2016: *Analyse: Staatshervormingen jagen België op kosten*, door Bart Eeckhout.

DeMorgen dd. 8/4/2016: *Standpunt: Geen faalstaat, wel falen* door Bart Eeckhout.

Knack dd. 10/8/2016: *Wensdenken*, door Ewald Pironet.

Knack dd. 24/8/2016: *Drie dringende vragen* door Ewald Pironet.

Knack dd. 31/8/2016: *Hoe geloofwaardig is de regering nog ?* door Ewald Pironet.

Het Nieuwsblad dd. 16/8/2016: *Vakantiegevoel met één cijfer weggeveegd*, door Hannes Cattebeke.

DeMorgen dd. 29/8/2016: *Michel zet vol in op veiligheid*, door (IVDE).

DeMorgen dd. 2/9/2016: *Chaos over vele nota's van Van Overtveldt*, door Ann De Boeck.

DeMorgen dd. 5/9/2016: *Opinie: N-VA en CD&V, brothers in arms*, door Carl Devos.

DeMorgen dd. 6/9/2016: *Standpunt: Hier zijn de robots*, door Bart Eeckhout.

DeMorgen dd. 6/9/2016: *Column: Nazomerse mijmeringen*, door Paul De Grauwe.

www.demorgen.be/binneland/de-Wever-halveer-het-aantal-politici-b971b229

Onze activiteiten

1. Op woensdagnamiddag 5 oktober 2016 om 14u.15 kunnen we genieten van de nieuwe herfst-en wintermode. De firma Dimoda showt de collectie in de polyvalente zaal van het WZC Domino Tempelhof, Sint Margrietstraat te Gent.

Deuren open om **13u.30**.

Prijs: € 6 (koffie en taart inbegrepen)

2. Op zaterdagmiddag 15 oktober 2016 richt de vriendenkring VZW Domino een mosselvestijn in.
Locatie: de polyvalente zaal van het Tempelhof, Sint Margrietstraat te Gent.

Mosselen à volonté aan de prijs van **€ 22 (aperitief inbegrepen)**.

Deuren open vanaf **12u00**.

Aanvang: 13u00.

Inschrijven kan nog tot 10 oktober 2016 via de antwoordstrook achteraan het Contactblad of via mail naar marlene.vanhecke@telenet.be en betalen op ons rekeningnummer S-Plus ACOD-Onderwijs Gent: 001-1173234-95 of de Europese overschrijving IBAN: BE76 0011 1732 3495 BIC: GEBABEBB

**3. Op donderdag 20 oktober 2016 om 14u30: ACOD
Seniorenfeest met het optreden van Gunther NEEFS.**

**Plaats: de theaterzaal van het vernieuwd
Dienstencentrum te Ledeberg, Ledebergplein 30 te 9050
LEDEBERG (er is parkeergelegenheid in de buurt)**

Prijs: € 5

**Inschrijven kan tot 10 oktober 2016 via de
antwoordstrook achteraan het Contactblad of via mail
naar marlene.vanhecke@telenet.be en betalen op ons
rekeningnummer S-Plus ACOD-Onderwijs Gent: 001-
1173234-95 of de Europese overschrijving IBAN:
BE76 0011 1732 3495 BIC: GEBABEBB**

**4. Op woensdagnamiddag 26 oktober 2016 om 15u00:
muzikale namiddag met het optreden van GUY NEVE,
de "Gentleman Crooner" in de polyvalente zaal van het
WZC Domino Tempelhof, Sint Margrietstraat te Gent.
Deuren open om 14u00.**

Prijs: € 6 (koffie en taart inbegrepen)

**Inschrijven via de antwoordstrook in het Contactblad
of mail voor 20 oktober 2016 en gelieve ten laatste te
betalen op 20 oktober op ons rekeningnummer S-Plus
ACOD Onderwijs GENT : 001-1173234-95 of
Europese overschrijving IBAN: BE76 0011 1732 3495
- BIC: GEBABEBB**

5. Op donderdag 3 november 2016: daguitstap Balegemse jenever en La Lorraine

We starten de dagtrip in Stokerij Van Damme, een bedrijvige vierkantshoeve aan de poort van de Zwalmstreek, in het landelijke Balegem.

Na dit bezoek rijden we naar Ninove. We worden verwacht in restaurant De Croone voor een driegangen-lunch.

Om 13.30u brengen we een bezoek aan de Ninoofse industriële bakkerij La Lorraine, in 2012 verkozen tot 'Onderneming van het jaar'. Een bedrijfsbezoek in de vernieuwde La Lorraine productievestiging zal ons ervan overtuigen dat deze erkenning terecht is.

Het bezoek duurt zo'n 2,5 à 3 uur. Na afloop worden we verrast met een leuke attentie.

Vergeet niet dat La Lorraine een voedingsbedrijf is, waar zeer strikte hygiëneregels gelden! Het bedrijf zorgt voor het haarnetje en de stofjas. Aangezien de rondleiding meer dan een uur duurt en er verschillende trappen zijn, moeten bezoekers goed te been zijn.

Prijs: € 60

Sterprijs voor leden Bond Moyson: € 57,50

Inbegrepen: bus, bezoek met degustatie aan jeneverstokerij, lunch, bezoek industriële bakkerij met attentie

Niet inbegrepen: drank, fooi chauffeur

Betalen ten laatste op 10 oktober op ons
rekeningnummer S-Plus ACOD Onderwijs GENT :
IBAN: BE76 0011 1732 3495 - BIC: GEBABEBB

6. Wie geïnteresseerd is in modieuze en/of orthopedische schoenen en pantoffels kan terecht op dinsdag 8 november 2016 in de polyvalente zaal Tempelhof in de Sint Margrietstraat 36 te Gent.

Verkoop van 10u. tot 12u. en van 14u. tot 16u.

Er kan een drankje verkregen worden in de bar.

7. Op woensdag 9 november 2016 om 09u30 richten de senioren ACOD een studievoormiddag in: 'De vakbond vandaag'

Prof. Bart Meuleman komt het rapport 'De vakbond vandaag' dat hij opstelde samen met politicoloog Prof. Marc Swyngedouw bespreken.

Er is mogelijkheid tot het stellen van vragen.

Prof. Geert Van Goethem komt ons de geschiedenis van de vakbond toelichten in functie van de beeldvorming die er nu heerst. Gelden de vroegere waarden nog?

Achteraf rond 12.00 is er een receptie voorzien. De toegang is gratis.

Geïnteresseerde ACOD leden kunnen zich bij ons inschrijven via mail of de antwoordstrook achteraan het contactblad.

Locatie: ACOD, Bagattenstraat 158, 9000 GENT

8. Op donderdag 10 november 2016, om 14 u, houdt emeritus hoogleraar geschiedenis en gewezen gouverneur Herman Balthazar een boeiende en leerrijke lezing over het boek "Twee jonge Vlamingen in den Grooten Oorlog".

Gewest Oost-Vlaanderen, Seniorenwerking Overheidsdiensten en Onderwijs.

Locatie: ACOD-gebouw, 1ste verdieping, Bagattenstraat 160, Gent.

Twee jonge Vlamingen, August Balthazar, jonge socialist die later minister werd, en Leo Picard, jonge telg uit een middenstandsgezin en aankomend journalist, houden tijdens de Grote Oorlog allebei een dagboek bij. Zij beschrijven de Eerste Wereldoorlog elk vanuit een verschillend standpunt en geven een verhelderend inzicht in de Vlaamse Beweging en het activisme.

In het boek hebben de auteurs Herman Balthazar en Nico Van Campenhout, stadsarchivaris van Lokeren, deze unieke geschriften naast elkaar gezet en brengen zij nieuwe inzichten over het activisme en zijn diepe nawerking in de Belgische geschiedenis.

Bijzonder ook is de uitgewerkte biografie van August Balthazar, die als hoofdredacteur van het dagblad Vooruit en als politicus (schepen, volksvertegenwoordiger en minister) in het interbellum de opvolger werd van de legendarische vader Anseele. August Balthazar botste echter op de rivaliteit met de zoon Edward Anseele. Het liep in september 1944 uit op de politieke uitschakeling van August Balthazar.

De toegang is kosteloos. Alle ACOD-leden zijn welkom. Om praktische redenen vragen wij u om uiterlijk op 1 november in te schrijven via mail of de inschrijvingsstrook achteraan het Contactblad.

9. Op vrijdag 11 november 2016 om 12u30: ons jaarlijks buffet in restaurant Jour de Fête. We zullen opnieuw kunnen genieten van de lekkere klassieke keuken. Marie Cloquet en Bruno Matthys geven er een moderne toets aan.

Menu:

Aperitief met hapje

***

Salade folle met grijze garnalen, gerookte Schotse zalm en foie gras

***

Roomsoepje met champignons

***

Fazant à la Brabançonne met witloof, appeltje in de oven en aardappelkroketjes

***

Huisgemaakt ijs

***

Koffie of thee

Prijs: € 55 p.p. all-in (aperitief, wijnen, water, koffie, thee inbegrepen)

Inschrijven kan nog tot 1 november 2016 via de antwoordstrook achteraan het Contactblad of via mail naar

marlene.vanhecke@telenet.be en betalen op ons rekeningnummer S-Plus ACOD-Onderwijs Gent: 001-1173234-95 of de Europese overschrijving IBAN: BE76 0011 1732 3495 BIC: GEBABEBB

10. Op donderdag 17 november 2016: daguitstap 'Van Boon tot kopje' in Colruyt en bezoek aan Ronse

De distributieketen Colruyt kennen we allemaal, wie heeft er nog nooit gewinkeld?

Benieuwd om ook eens mee te kijken achter de schermen van zo'n bedrijf? We beginnen onze dagtrip in de Colruyt rond 9.30u. Colruyt group brandt als enige Belgische distributeur zijn eigen koffie, net zoals Franz Colruyt dat al deed in 1937.

Kom zelf de geur van zoveel passie opsnuiven in de branderij en verdiep je nadien in de koffiecursus met degustatie. Het verschil tussen arabica en robusta, het geheim van het perfecte kopje, ... je leert het allemaal van de Colruyt experts.

's Middags eten we in Ronse.

Onze gids komt ons ophalen voor een art-decowandeling. Wist je dat veel art-decowoningen, het centrum van Ronse sieren? Tijdens een themawandeling maak je kennis met prachtige architecturale staaltjes.

Prijs: € 58

Sterprijs voor leden Bond Moyson: € 55,50

Inbegrepen: bus, bezoek aan Colruyt met degustatie en attentie, lunch, gidsen wandeling

Niet inbegrepen: drank, fooi chauffeur

Betalen ten laatste op 25 oktober op ons

rekeningnummer S-Plus ACOD Onderwijs GENT :

IBAN: BE76 0011 1732 3495 - BIC: GEBABEBB

11. Op zondag 27 november stelt S-Plus haar nieuw jaarprogramma S-Academie 2017 voor in De Wattenfabriek, Solleveld 35, 9550 Herzele.

Raf Van Brussel treedt op.

Aanvang: 15u00

Prijs: gratis

Wie gebruik wil maken van busvervoer betaalt € 12 (heen en terug).

Inschrijven kan via mail of via antwoordstrook, gelieve te vermelden of u gebruik wil maken van het busvervoer.(waarschijnlijk te betalen op de bus zelf)

12. Op donderdag 15 december van 11u00 tot 12u30: bezoek aan de tentoonstelling 'Voor God en Geld' in het Caermersklooster, Vrouwebroersstraat 6 te Gent met audiogids.

Afspraak: om 10.50 aan de ingang

Prijs: € 7

Er kan nog ingeschreven worden, we hebben nog een paar kaarten over.

Inschrijven kan via mail of via antwoordstrook, gelieve ten laatste op 15 november te betalen op ons

rekeningnummer S-Plus ACOD Onderwijs GENT :

IBAN: BE76 0011 1732 3495 - BIC: GEBABEBB

13. Op woensdag 18 januari 2017 worden de S-Plusleden verwacht in het Kursaal in Oostende voor het jaarlijks Nieuwjaarsconcert.

De centrale gast is **CONNIE NEEFS**. Verder treden ook **IVANN**, **Dana WINNER** en de **Romeo's** op. De muzikale begeleiding gebeurt door **Lou Roman** en zijn **Golden Memories Orchestra en Singers**. Het showballet van **Tommy Gryson** maakt het spektakel af. **Jan Van Dyke** en **Daisy Thys** brengen de humoristische noot. **Ernesto Planas** brengt met zijn act 'Magic with umbrellas' magie uit Cuba.

Presentator: Luc Appermont

Toegangskarten: € 15. voor S-Plusleden; niet S-Plusleden: € 27

Onze afdeling S-Plus ACOD Onderwijs heeft een optie voor 25 kaarten genomen.

Inschrijven kan nog via ons per mail of via antwoordstrook ten laatste op **10 oktober**

Wie mee wil zal er vlug bij moeten zijn.

Aan de deelnemers: gelieve te betalen op **ons**

rekeningnummer S-Plus ACOD-Onderwijs Gent: 001-1173234-95 of de Europese overschrijving IBAN: BE76 0011 1732 3495 BIC: GEBABEBB

**Gentse Seniorenweek van maandag 21 november tot
zondag 27 november 2016
Hieronder een keuze uit tal van activiteiten**

**INSCHRIJVINGSSTROOK of MAIL BIJ ONS
VOOR 1 NOVEMBER**

Wij zullen de inschrijvingen groeperen en om de
kaarten gaan

1. Maandag 21 november 2016:

- **10.00 tot 13.00: Officiële Opening en Open
Algemene Vergadering Seniorenraad**
(verwelkoming, toespraken)
Pacifatiezaal Stadhuis, Botermarkt 1, Gent
gratis toegang, er moet wel ingeschreven
worden!

- **15.00 tot 16.30: Bezoek aan de
Westerbegraafplaats:**
Ssst! Hier rust men. Hier liggen ook
gesneuvelden van de twee wereldoorlogen. Niet
alleen Belgen maar ook Russen, Italianen,
Fransen en één Congolees. Ze zijn allen getuigen
van die ellendige tijd. Waarom rusten ze juist
op dit kerkhof? Wat hebben ze meegemaakt?
Wie onderhoudt hun graf?
Locatie: Westerbegraafplaats, Palinghuizen 143,
9000 Gent
Prijs: € 5

2. Dinsdag 22 november 2016:

- **10.00 tot 12.00: wandeling 'Zeg mij wa da de eet en ik zeg eu wie dade zijt'**

Een veroall over keukes en koke, over ete en drinke, smoak en maniere an toafel. Enfin: vlies, vis, fruit, groensel, bruut, pattate, peper en zaat, alles wordt op toafel gezet. We liere over kroakemandels, mastellen, zoetemuilkes en vergeten de gentsche uitdrukkinge over ete en drinke nie!!

Locatie: Ingang Design Museum, Jan Breydelstraat 5, 9000 Gent

Prijs: € 5

- **14.00 tot 18.00: Seniorenbal**
orkest Freddy Couchéband

Dansinitiaties:

stijldansen met John Haecke en Sonia Waldack
latin met Koen D'Hous en danspartner

Locatie: Opera Ballet Vlaanderen,
Schouwburgstraat 3, 9000 Gent

Prijs: € 5

3. Woensdag 23 november 2016:

- **10.00 tot 11.30: gegidst bezoek St. Jacobskerk**

Als Gentse Compostela-reizigers trekken we door de Sint-Jacobskerk, de oudste Romaanse kerk met een dubbele westertoren in België. Het is een reis langs de schilderijen van De Liemaeckere en De Crayer, het praalgraf van

Jan Palfijn en de doopkapellen van de Gentse gilden.

Locatie: ingang Sint-Jacobskerk, kant Beverhoutplein, 9000 Gent

Prijs: € 5

- **14.00 tot 16.00: wandeling 'Het tweede leven van ons religieus erfgoed'**

Met zoveel leegstaande kerken is de herbestemmingproblematiek heel actueel. Nochtans is er niets nieuws onder de zon! Het middeleeuwse Gent was gekenmerkt door meer dan honderd torens van kerken, kapellen, kloosters en abdijen. Velen staan er nog en sommigen hebben eeuwen terug al een nieuwe bestemming gekregen, soms op vreedzame wijze maar soms ook gewelddadig. De gebouwen werden omgebouwd tot fabriek, school, hotel, tentoonstellingsruimte, restaurant en nog veel meer. Hun geschiedenis is bijzonder boeiend en kan inspireren tot een juiste herbestemming van het huidige leegstaande religieuze erfgoed. De wandeling brengt ons langs enkele van de Gentse religieuze gebouwen die in de voorbije eeuwen een nieuwe bestemming kregen.

Locatie: standbeeld van Lieven Bauwens, Reep-Vlaanderenstraat.

Prijs: € 5

4. Donderdag 24 november 2016:

- **van 10.30 tot 12.00 rondleiding 'Consumptie alom! van consumeren tot consuminderen.'**
We kennen allemaal de uitdrukking "Mag het een beetje meer zijn?" In het woord 'consumeren' zit het woord 'meer'. Fabrieksbazen, verkopers of venters, allemaal gebruikten ze trucs om mensen te doen kopen. We doen een rondleiding door de tijd: welke producten, welke diensten werden gekocht? De plaats van aankoop onderging heel wat wijzigingen: van kleine kruidenier tot supermarkt. Hoe veranderde de reclame? Het is pure nostalgie om alles opnieuw te bekijken!

Locatie: Museum over Industrie, Arbeid en Textiel (MIAT), Minnemeers 10, 9000 Gent

Prijs: € 5

- **van 14.30 tot 16.00: rondleiding/vertelling "Geluk op het werk"**
De museumverteller kruipt in de huid van oud-werknemer Marcel. Hij brengt verrassende verhalen over de fabriek. Aan de hand van bijzondere objecten uit de MIAT-collectie vertelt hij over de lange dagen in de fabriek, het wonen in de beluiken, het eerste cinemabezoek en de opkomst van de televisie. Luisteren, voelen en proeven van het leven binnen en buiten de fabrieksmuren!
We eindigen met een kopje koffie en een glaasje kalissesap in het museumcafé.

Locatie: Museum over Industrie, Arbeid en Textiel (MIAT), Minnemeers 10, 9000 Gent

Prijs: € 5

5. Vrijdag 25 november 2016:

- **van 14.30 tot 16.30: concert van Laura Lynn en Matthias Lens**

Deuren open vanaf 14.00

Locatie: ICC Citadelpark, Van

Rysselberghedreef 2, 9000 Gent

Prijs: € 5

6. Zaterdag 26 november 2016:

- **van 14.00 tot 16.00: rondvaart met het havenjacht 'Jacob Van Artevelde'**

De tocht duurt 2 uur en onderweg wordt uitleg gegeven over Gent als toegangspoort tot Europa. Het jacht vaart helemaal tot aan het Kluizendok en terug langs de dokken, kaaien, zeeschepen die van over de hele wereld aanmeren en binnenschepen die laden en lossen. Onderweg ziet u ook de chemische bedrijven, de graansilo's van Euro-Silo naast de R4-Oost, de ringvaart die de haven op Noord-Frankrijk doet aansluiten, de Volvofabriek, één van de grootste clusters van biobrandstofbedrijven van Europa, de elektriciteitscentrale van Electrabel, het Mercatordok waar grote schepen met rollend materieel op en af naar Scandinavië vertrekken, ArcelorMittal Gent en tal van overslagkades.

Locatie: Rigakaai, naast het bezoekerscentrum
Haven Gent, tegenover de WEBA, 9000 Gent

Prijs: € 5

7. Zondag 27 november 2016:

- **van 10.30 tot 11.30: rondleiding moskee
Tevhid Camii**

Kennismaking met de islam en uitleg over de werking en functies van de moskee. Deze rondleiding wordt afgesloten met een kopje Turkse thee en hapjes.

Locatie: Francisco Ferrerlaan 214, 9000 Gent

Prijs: € 5

- **van 14.00 tot 16.00: wandeling 'Gent rood'**
Gent wordt een rood nest genoemd. Het was in de arbeidersbeluiken dat het socialisme twee eeuwen geleden voet aan de grond kreeg. Toch gaat deze wandeling veel verder terug. De gids begeleidt ons in een traject waarin op zoek gegaan wordt naar "rood" dat zowel historisch belangrijk is voor Gent als "rood" dat eerder prikkelend en verrassend uit de hoek komt... U heeft een roodgloeiende passie voor Gent? U bent nieuwsgierig? Dan is deze wandeling in twaalf tinten rood echt iets voor u!

Locatie: Grootkanonplein, 9000 Gent

Prijs: € 5

**Inschrijven via de antwoordstrook in het Contactblad
of mail voor 1 november 2016 en gelieve ten laatste te
betalen op 5 november op ons rekeningnummer S-Plus**

ACOD Onderwijs GENT : 001-1173234-95 of
Europese overschrijving **IBAN: BE76 0011 1732 3495**
- BIC: GEBABEBB

Nuttige info:

Francine van der Graaf: voorzitter

Tel 0496/86.12.35

Tichelrei 2, Bus 84, 9000 GENT

Freddy D'havé: secretaris freddy.d.have@telenet.be

Tel. 09/221.12.36 - 0474/31.26.30

Kikvorsstraat 23, 9000 GENT

**Marlene Vanhecke: penningmeester en
verantwoordelijke "Onze Activiteiten"**

Tel. 09/221.12.36 - 0474/31.26.30

Kikvorsstraat 23, 9000 GENT

marlene.vanhecke@telenet.be

